4. BASKI

Güvencesizlikteki Bilgelik

ALAN WATTS

Endişe Çağı İçin Güçlü Bir Mesaj

Deepak Chopra'nın önsözüyle

Çeviren: Pelin Vural

Sola Unitas

GÜVENCESİZLİKTEKİ BİLGELİK

Translated from the English Language edition of The Wisdom of Insecurity by Alan Watts. Turkish translation Copyright © 2018 by Sola Unitas. All rights reserved.

Tüm hakları saklıdır. İngilizce orijinali The Wisdom of Insecurity. Bu eserin çeviri sorumluluğu Sola Koç. Eğ. Dan. Hiz. A.Ş.'ye aittir. Bu kitabın hiçbir bölümü yazılı izin alınmadan kopyalanamaz ya da çoğaltılamaz.

SOLA UNITAS - SOLA KIDZ
Şakayık Sok. No: 40/8 Kat: 2 Teşvikiye Şişli/İSTANBUL
Telefon: 0212 939 76 52 - E-posta: solaunitas@solaunitas.com
www.facebook.com/solayayinlari
www.twitter.com/solaunitas
www.instagram.com/solaunitasyayinlari
www.instagram.com/solakidz
https://kitap.solaunitas.com

ISBN: 978-605-2250-28-0
Yayıncı Sertifika No: 45798
4. Baskı: İstanbul 2021
İmtiyaz Sahibi: Umut Kısa
Genel Yayın Yönetmeni: Buket Konur
Editör: Umut Kısa
Redaksiyon: Buket Konur
Son Okuma: Şirin Aydıner
Çeviren: Pelin Vural
Mizanpaj: Sibel Kaya
Kapak Tasarım: Sibel Kaya
Orijinal Adı: The Wisdom of Insecurity - A message for an age of anxiety

BASILDIĞI YER
Deren Matbaacılık Ambalaj Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi
Beylikdüzü Osb Mahallesi Orkide Caddesi 9/Z Beylikdüzü/İstanbul
Sertifika No: 47881

© Bu kitabın tüm yayın hakları Sola Koç. Eğ. Dan. Hiz. A.Ş.'ye aittir. Yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen hiçbir yolla kopya edilemez, çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

ALAN W. WATTS

GÜVENCESİZLİKTEKİ BİLGELİK

Çeviren
Pelin Vural

Sola Unitas
happiness.learning.performance

ALAN W. WATTS

Teoloji alanında doktorası olan Alan W. Watts, genel olarak Uzak Doğu felsefesi ve özellikle de *Zen Budizmi*'nin aktarıcısı olarak bilinir. Yirminci yüzyılın en orijinal ve 'benzersiz' felsefecilerinden biri olarak ünlenmiştir. Watts, dünya çapında pek çok dile çevrilmiş, en çok satanlara da girmiş yirmiden fazla eserin yazarıdır. Güçlü bir konuşmacı olan Watts düzenli olarak kendi zamanı için çok önemli kabul edilen radyo programlarına katılmış ve 1960'larda "Doğu Bilgeliği ve Modern Yaşam" adlı televizyon programını sunmuştur. Watts, 1973 yılında hayatını kaybetmiştir.

PELİN VURAL

1980 yılında Ankara'da doğup 2002 yılında Ege Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun olmuştur. Halen İngilizce öğretmeni olarak görevini sürdüren Vural, ayrıca çevirmenlik ve editörlük yapmaktadır.

Dorothy' ye

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ 11

ÖNSÖZ 19

ENDİŞE ÇAĞI 23

ACI VE ZAMAN 37

BÜYÜK AKIŞ 47

BEDENİN BİLGELİĞİ 63

FARKINDA OLMAK 81

MUHTEŞEM AN 95

HAYATIN DÖNÜŞÜMÜ 111

YARATICI AHLAK 125

YENİLENMİŞ DİN 139

GİRİŞ

Her kitap bir yolculuktur fakat bu kitap hem her yere gitmeyi, hem de hiçbir yere gitmemeyi amaçlamaktadır. Bu kitaptaki yolculuk çok az insanın üzerine kafa patlatmak isteyeceği bir endişe hâlinde başlar ve ortak inançlardaki zayıflıkları yumruklayıp, kutsal konulara saygısızca ve ukala bir nüktedanlıkla yaklaşır. Alan Watts, sanki kitabın başarısızlığını garantilemek istermiş gibi, güvencesiz olmanın ruhsal bir hastalık, fakat aynı zamanda da korku ve endişenin tedavisinin bulunabileceği tek yer olan görünmeyen gerçekliğe açılan bir kapı olduğunu söyleyen bir çelişkiyi ileri sürmektedir.

1951'de basılan "Güvencesizlikteki Bilgelik"in aleyhinde olan bütün unsurlara rağmen, sadık pek çok okuyucusu vardır. Bu okurlardan biri olduğumu da gururla söylemek istiyorum.

Otuzlu yaşlarımın ortasındaydım. Kitabın ilk yayımlandığı zamandaki yazarın yaşıyla aynı yerde duruyordum. Materyalizm ve onun boş vaatlerinden uzak olan ve hayatın rotasını düzeltecek bu mükemmel rehberi Watts'ın bu eseri yazdığı zamanki yaşına yakın bir yerde

buldum. Bu yeni rota insanın hayal edebileceği en güvenilmez topraklara doğru gidiyordu: ***Şimdi***.

Burada ve tam olarak şu anda evrenin tamlığının deneyimi bulunmaktadır. Ezici bir tutkuyla okurun değerli kıldığı her şeyi altüst eden bir bedel karşılığında ona yardım teklifinde bulunan tipik bir Alan Watts açıklamasıdır bu. Savaş sonrası Amerika'sı için hayat, kalkınma ve yarının cazibesi anlamına geliyordu. Nereye doğru gidiyorduk? İlk olarak Ay'a ve bir süre sonra da yıldızlara. Daha ne kadar başarılı olabilirdik? Tümüyle mükemmele ulaşana kadar. Başarı bize neyi getirecekti? Tükenmeyen bir zenginlik ve ferah. Watts bizi uyandırmak için uykumuzda sokan bir at sineğiydi. "Kalkınma bir göz boyama; yarını hayal etmekse bugün korktuğumuz acılardan tümüyle bir kaçıştır" diyordu Watts. Birçok insan tarafından kullanılan "***Şimdinin Gücü***" ifadesi, elli yıl önce onun tarafından söylenmişti.

Geriye baktığında insan, Watts'ın ruhsal bir bilge olduğunu anlıyor: İlk ve muhtemelen alanındakilerin en iyisi. Felsefe, din, psikoloji ve bilimle ilgili ne bulursa okurdu. Deyim yerindeyse yüz kollu bir sünger gibiydi. Watts bu küçük kitabı özel hayatının dönüm noktasında yazdı. Yıl 1951. Watts, psikopos rahip olarak çalıştığı mesleğini kaybetmişti ve genç eşinden boşanma aşamasındaydı. Papaz okulu yıllarını Doğu ve Batı mistisizmini bir araya getirmeye çalışarak deneyimlemesine yol açan *Zen Budizmi*'ni, uzun süredir büyük bir hayranlıkla takip ediyordu. Rüştünü ispat etme masallarının klasik olay örgüsü içinde, nihayet kendini bulmak üzereydi. Fakat bunu, bulunabilecek bir **kendi** olmadığını söyleyerek

en tuhaf şekilde yapacaktı. Kalıcı mutluluk -neredeyse Watts'ın tüm verimli eserlerinin ardındaki arayış- ancak tamamen bir illüzyon olan egodan vazgeçerek sağlanabilirdi. Ego devamlı gerçeği öteler, boş beklentilerden ve geçmişin pişmanlık dolu anılarından bir gelecek inşa ederdi.

Watts'ın formüle ettiği gibi; "Yarın ve yarına dair planlar, ânın gerçekliğiyle tam bağlantılı olmadığı sürece hiçbir önemde olmayabilir, çünkü gerçek sadece yaşadığın ândadır." İyi bir vaiz gibi, Watts yüksek hakikate bağlı ve empatik görünüyor. Fakat mesaj, rahat bir psikoposluk kürsüsü için çok saldırgan ve alaycıydı. Cennet vaatleriyle ve insanın yeniden doğuşuyla neşelenen inançlı bir Hıristiyan'ın şu sözleri duyduğunu hayal edin: "Şu ânın gerçekliğinden başka bir gerçeklik yoktur, bu yüzden insan sonsuza dek yaşasa bile yarın için yaşamak asıl noktayı sonsuza dek kaçırmak olacaktır." Watts, seri yumruklarla ölümden sonraki yaşamı yok etmekte ve daha iyi bir dünyanın olacağına dair umutları püskürtmekteydi.

O zamanlar Watts, bu ıssızlıkta tek başınaydı. Tuhaf biri için kendi İngiltere'sinde Doğu felsefesiyle amatörce ilgilenmek kabul edilebilirdi çünkü ülkesi Hindistan'a sahipti ve Çin'e de sağlam adımlarla tutunmuştu. İngiltere, dar görüşlü sömürgecilerdense *Vedanta* ve *Budizm* ile ilgili derin araştırmalar yapmak isteyen birkaç kişi yetiştirmişti. Fakat Amerika farklıydı. Hiç kimsenin, kendini fareli köyün kavalcısı farz eden sonradan görmenin birinden bir şey duymaya ihtiyacı yoktu (Watts'ın kendi için tanımı, gerçekte bundan daha fazlası olmasına rağmen,

'felsefik komedyen'di.) *Güvencesizlikteki Bilgelik*'te cesurca ileri sürülen argümanlara tekrar baktığımda bende meydana getirdiği hakikât şokunu hissedebiliyorum.

Kitabın ilk bölümü olan, "Endişe Çağı", adını W. H. Auden'ın popüler bir şiirinden alıyor. İlk paragraf, Buda'nın dört yüce hakikatinden ilki olan, "Yaşam acıdır."ı açıklar. Watts, Buda'dan ismen bahsetmeyecek kadar akıllıdır. Bunun yerine, bombaların gölgesinde yaşayan okurun kalbine bakar ve varoluşçuların kabul ettiği gibi o ebedi soruyu ortaya atar: Acı ve kaosla dolu insan yaşamı, doğumdan önceki karanlıkla, ölümden sonraki karanlık arasında kısacık, ışıltılı bir an olabilir mi gerçekten?

Bir asır sonra geleneksel değerler -özellikle dinî inançlar- her açıdan çöktüğünde "Alışılmadık bir güvencesizlik çağında yaşıyoruz" diye belirtmiştir. İnancın çöküşüyle ilgili iki karşıt tepki vardır: Ayağımıza bağlanan eski prangalardan kurtulmanın rahatlığı ve akıl sağlığının kaosa yol açacağı endişesi. Fakat Watts inancın titiz bir şüphe ve araştırmayla ortadan kalkacağını işaret eden üçüncü bir yol açmak istemektedir. Bu, insanların korktuğu "güvencesizliği" kabul etmesinin ilk işaretidir ve bu fikir hızlı bir şekilde esas konu olmuştur. Watts, okuru korkutacaktır. Çünkü Doğu'ya ait herhangi bir kavramı ifade etmeden, en temel Budist bakış açısını sunmuştur ve bu bütün varsayımları bir kenara bırakarak önünüzde var olan şeyi ciddi bir şekilde araştırmaktır.

Bu açıklık duygusuna tutunarak tüm hakikati kendimizde bulabiliriz. Burada ileri sürüldüğü gibi bu vaat, azizlerin ve bilgelerin tüm bilgelik öğretilerinde

tekrarladığı şeydir. Buda, Tanrı'nın varlığıyla ilgili soruları reddederken, Watts daha çok idolleri yok etme eğilimindedir. Watts, Tanrı'nın fiziki varlığının hiçbir ispatı olmadığını ileri sürerken modern fiziği kullanır ve böyle bir kanıtın asla sunulamayacağını söyler. (Pervasız bir tahmin fakat Watts kuantum sonrası teorilerin evrenin sonsuz zekâyla dolu olduğunu varsaymasını nasıl bekleyebilir?) Eski mitleri kendi üzerimizde tekrar uygulayamayız ya da konfor arzusuyla uydurduğumuz yeni mitlere inanamayız. Bu yüzden kendi vicdanını tetkik etmek, vicdanlı bir insanın mantıklı bir şekilde takip edebileceği tek yoldur. Aksi halde, acıdan kaçmak için anlık hazlar peşinde koşarak sadece hayatın anlamsızlığıyla kendimizi uyuşturacağız -ki bu yararı olmayan bir stratejidir. Bu noktada Watts ikinci bir gerçeği daha açığa çıkarıyor: Haz asla acıyı iyileştiremez çünkü her ikisi de birbirine bağlıdır.

Modası geçmiş mitlerle umutsuzluk arasında sıkışıp kaldık, ama başka bir yol daha var ve bu yol düşüncede bir devrim yapılmasını gerektirir. Bu üçüncü yol, ironik bir şekilde bu yolu yürümek için insanın inkâr etmesi gereken şeyleri yeniden ortaya çıkaracaktır. "Sonsuz yaşam ve Tanrı ile ilgili gerçek; saf, aşikâr, yalın ve herkesin görebileceği netliktedir. Fakat net bir şekilde görebilmek için nasıl gözlerin düzeltilmesi gerekiyorsa, anlamak için de zihnin düzeltilmesi gerekir." Watts'ın yolculuğun gerçek başlangıcı olan bu noktaya ulaşması yirmi sayfa sürmüş. Fakat basit, direkt ve sabırlı davranarak özel bir atmosfer yaratmış, kendinden önce ortaya atılan argümanlara hiçbir şekilde katılmadığını okura unutturarak onu kandırmıştır. Bir yazar için imrenilecek bir şey bu ve

Watts'a özgü bir yetenek. Watts, *Upanişad*'da yer alan, 'Korku düaliteden kaynaklanır.' sözünü ele alır ve bölüm boyunca bu özlü sözü işler. Bölünmüş benliklerimiz yüzünden insanların acı karşısında endişe ile nasıl küçük düşürüldüğünü ve hayvanların acıyı nasıl sade ve korkudan ırak deneyimlediklerini anlatır.

"Güvencesizlikteki Bilgelik" kitabının aptallar için yazılmış bir Budizm kitabı olduğu izlenimi vermek istemem. Zaten hiç de öyle bir kitap değildir. Watts, bireysel özbenlik diye bir kavram olmadığı düşüncesi üzerine yoğunlaştırdığı, çok ağır kavramlar yarattığının bilincindedir. Biz içsel bölünmüşlüğümüzün bir yansıması olarak dünyayı, içsel ve dışsal deneyimler diye parçalara ayırdık. Sadece tek bir gerçek olduğunun idrakine varmadan bu bölünmüşlüğümüze sarıldık. Evren bilinçte meydana gelen tek bir süreçtir (büyük akış) ve yalnızca bu süreçle birleşerek gerçekte kim olduğumuzu keşfedebiliriz. Dışsal hiçbir tecrübe bize yardım edemez çünkü olayların akışı kaçınılmazdır. Zamanın kendisi huzursuz zihnin ürünüdür. Sonunda hapishaneye dönen bütün yapılar gibi aslında zihinsel yapı dışında başka hiçbir boşluk olmadığı için, boşluk aynı huzursuz zihin tarafından kendisine dolaşacak bir alan olsun diye yaratılmıştır.

Watts'ın izlediği strateji belirgin bir Budizm yolu değildir fakat Hintli Vedik kâhinlerinin kadim sezgilerine kadar uzanır: Gerçek olmayanı elediğinde, geriye sadece gerçekler kalır. Bu, basit ama acımasız bir yaklaşımdır çünkü sırf sembolik olduğu hâlde gerçek diye kabul ettiğimiz pek çok şey vardır: "Düşünceler, fikirler ve kelimeler gerçek şeylerin yerine geçen bozuk paralardır. Onlar

bu şeylerin kendileri değildir." O zaman neden kitap yazıyoruz? Çünkü kelimeler doğru yönü gösterebilir, hoşnutsuzluğun kıvılcımını yakabilir. Watts, aldatıcı yöntemiyle bunların hepsini yapmayı amaçlamıştır fakat o da biliyordu ki bir harita, gösterdiği bölgeyle aynı şey değildir. Otoriter sesinin arkasında, bu sayfaların yazarı da herkes kadar araştırmacı ve bu arayışında da herkes kadar korumasızdır. O, bölünmüş benliğinin hapishanesinden kaçmamış, onu özgür kılacak şeyin sıradan tecrübelerin hiçbiri olmadığını; bilakis zamanın dışında bir şey olduğunu anlamıştır ki daha iyi bir karşılığı olmadığından biz buna uyanış diyoruz.

Uyanışla ilgili çelişki (Size ve bana her sabah olan, sıradan bir uyanıştan bahsediyorum.) şudur ki; onu olduramazsınız ancak olması da kaçınılmazdır. Aynı şey manevi olarak da geçerlidir. Uyanmak için meditasyon yapamaz, zorlayamaz, yalvaramaz, dua edemez ya da uyanmayı dileyemezsiniz. Uykuda olduğunuzu fark etmek bile yeterince zordur. Bir şekilde küçücük bir uyanış parçası başka bir gerçekliğe işaret eder. Alan Watts bu ve diğer tüm kitaplarında büyük bir merakla bu şüphe zerreciğinin üzerine oynamaktadır. Onun gördüğü gibi zihin kendinden kaçan ve aynı zamanda kendini bulan bir anafordur. Dolayısıyla her ruhsal yolculuk, çemberi kapatmakla biter. Günlük korkularından kaçan ürkmüş zihin daha iyi bir dünya arzulayan, araştıran zihinle karşı karşıya gelir. Bu iki zihin birleştiğinde illüzyon bitecek, oynayacak hiçbir oyun kalmayacaktır.

O anda ne Cennet ortaya çıkar ne de sarılacak müşfik bir Tanrı vardır. Bu ikisinden de daha iyi bir şey

vardır: Bütünlük. Benlik bölünmesi iyileşmiştir. Zihin bir kere tüm korku ve umutları bütün çıplaklığıyla görünce, düşünceden öte bir farkındalık haliyle huzuru kendi içinde bulur. Güzelce sarıp bağlayarak teslim etmediği bu nokta, diğer tüm hakikat kitaplarında olduğu gibi, "Güvencesizlikteki Bilgelik" kitabının da son noktasıdır. Fakat böyle bir kitap bize sembolik olarak bir çember çizebilir ve bu kitap bunu harika bir şekilde yapmıştır. Yaşam rotasının düzeltilmesi gerektiğini düşünen herkes bu kitabın rehberliğine sahip olduğu için kendini şanslı saymalıdır. Otuz yıl sonra ben hâlâ bu kitabın rehberliğine ihtiyacım olduğunu düşünüyorum.

Deepak Chopra

#1 NEW YORK TIMES BESTSELLER

MICHAEL A. SINGER

Özgür Ruh

Çeviren: Gülsün Arıkan

Bilişsel Psikolojiyle Benliğinizin Özgürleşmesi

2. BASKI

1.000.000+ Okuyucunun Tercihi
Amerika'nın En Çok Satan Psikoloji Kitabı

Sola Unitas

MÜKEMMELLİĞİN KAPILARINI AÇMAK

Sizi Sahip Olduğunuz Hayattan,
İstediğiniz Hayata Götüren
Beklenmedik Bir Yolculuk

CHARLIE HARARY
MARK DAGOSTINO

Çeviren: Denis Gürcü

KİŞİSEL GELİŞİM

Sola Üniter

Çağdaş Batı dünyası için Doğu disiplinlerinin belki de en önemli yorumcularından olan Watts, "anlatılamaz olanı anlatma" yeteneğine sahip.

Los Angeles Times

Geleceğe dair plan yaparak ve bekleyerek çok zaman harcıyoruz. Bir sonraki ânın keyifli olmasını sağlamak amacıyla kaygılı bir çaba içine girerek, genellikle ânın keyfini çıkarmayı ıskalıyoruz. Doğu felsefesi ve öğretilerine dayanarak Watts, neyi bilmediğimizi ve bilemeyeceğimizi kabul ederek, sahiden bilmeye değer bir şey bulabileceğimizi söylüyor. Tatminkâr bir hayat sürmek için insan şu ânı kucaklamalı –tam olarak şimdi'de yaşamalıdır.-

Zarifçe düşünülmüş, berrak bir şekilde yazılmış bu felsefi eser Watts'ın uzun kariyerini öne çıkaran bütün bilgeliğini ve ruhunu kapsayarak hâlâ bizimle birlikte yankılanmaktadır.

Mutluluk, gelecekten beklenen bir şeye bağlıysa, sürekli elimizden kaçacak bir hayali kovalıyoruz demektir.

Sola Unitas
happiness.learning.performance

9 786052 250280